

Міністерство охорони здоров'я України
Івано-Франківський національний медичний університет
Кафедра внутрішньої медицини №1, клінічної імунології
та алергології ім. акад. Нейка Є. М.

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
Лабораторна та функціональна діагностика в практичній медицині і
наукових дослідженнях
(дисципліна вільного вибору)
2023/2024 навчальний рік

Освітньо-наукова програма	вищої освіти підготовки фахівців
Рівень вищої освіти	Третій (освітньо-науковий) рівень
Кваліфікація освітня	Доктор філософії
Галузь знань	22 Охорона здоров'я
Спеціальність	222 Медицина
Професійна кваліфікація	лікар

1. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ

Назва дисципліни	Лабораторна та функціональна діагностика в практичній медицині і наукових дослідженнях
Викладачі	Чернок Наталія Володимирівна, д.мед.н., професор, завідувач кафедри Яцишин Роман Іванович, д.мед.наук, професор кафедри Герич Петро Романович, д.мед.наук, професор кафедри Камінський Віталій Ярославович, к.мед.наук, доцент кафедри Вишиванюк Віра Юріївна, к.мед.наук, доцент кафедри Курилів Галина Миколаївна, к.мед.наук, доцент кафедри
Контактний телефон кафедри	+380342 528071
E-mail кафедри	therapy1@ifnmu.edu.ua
Формат дисципліни	лекції, практичні заняття, самостійна робота
Обсяг дисципліни	6,0 кредитів ECTS
Посилання на навчально-методичні ресурси відповідної сторінки кафедри на офіційному сайті ІФНМУ (Календарно-тематичні плани, методичні вказівки до практичних занять, методичні вказівки до СПР, матеріали до підсумкового контролю, база тестових завдань тощо)	https://ifnmu.sharepoint.com/KVMtA/SitePages/Домашня%20сторінка.aspx?RootFolder=%2FKVMtA%2FShared%20Documents%2FPідготовка%20докторів%20філософії%20%28phD%29%20ОНП%20Медицина&FolderCTID=0x012000EDBB19F00AD26C45B4796F0D7325DCC7&View=%7B926CCC13%2D3937%2D4795%2D8816%2D0EBF70800544%7D
Матеріально-технічне забезпечення	Мультимедійні засоби; комп'ютерний клас; навчально-практичний центр «Медицина»; міжкафедральна наукова лабораторія ІФНМУ
Консультації	Понеділок, 16.30-18:00

2. АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Силабус навчальної дисципліни ВК 14 «Лабораторна та функціональна діагностика в практичній медицині і наукових дослідженнях» складений на основі робочої навчальної програми підготовки докторів філософії зі спеціальністю 14.01.02 – внутрішні хвороби відповідно до Закону України «Про вищу освіту», «Порядку підготовки здобувачів ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах)», Положення про підготовку докторів філософії та докторів наук галузі знань – 22 «Охорона здоров'я», спеціальності – 222 «Медицина», спеціалізації «внутрішні хвороби», освітньо-наукової програми «Медицина» третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти 2023 р.

Дисципліна спрямована на розвиток науково-практических компетенцій слухачів до рівня усвідомленого використання фахових навичок із внутрішньої медицини в професійній та дослідницькій діяльності; засвоєння слухачами основних практичних навичок обстеження, лабораторної, інструментальної діагностики та лікування пацієнтів із патологією внутрішніх органів; розвиток у здобувачів освіти соціальних навичок, таких, як комунікативність, лідерство, здатність брати на себе відповідальність, працювати в критичних умовах, вміння злагоджувати конфлікти, працювати в команді, управляти своїм часом, розуміння важливості вчасного виконання поставлених завдань, здатність логічно і критично мислити, самостійно приймати рішення.

Внутрішні хвороби – розділ медицини, що займається проблемами етіології, патогенезу та клінічних проявів захворювань внутрішніх органів, їхньої діагностики, нехірургічного лікування, профілактики та реабілітації.

Захворювання внутрішніх органів є найпоширенішими у світі і в структурі загальної смертності населення становлять понад 70%. Сучасна теоретична і практична терапія є галуззю медицини, що розвивається надзвичайно швидкими темпами. Упродовж останніх 15-20 років українська терапевтична клініка збагатилася новими знаннями про патогенез цілої низки терапевтических захворювань, поповнилася новими стандартами медичних технологій із діагностики, профілактики та лікування хвороб.

Особливе значення на сьогоднішній день відводиться правильній діагностиці патології, від якої залежить ефективність лікування. Вона заснована на систематичному огляді пацієнта, аналізі скарг, анамнезу та об'єктивних ознак захворювання, виявлених при фізикальному обстеженні – огляді, пальпації, перкусії, аускультації, а також за допомогою цілої низки лабораторно – інструментальних методів. Паралельно з диференціацією терапевтических знань за внутрішніми хворобами зростає роль цього розділу медицини у інтеграції з науковими дослідженнями природничих та технічних наук (біологією, фізіологією, фізику, хімією і т.д.), що дозволяє застосовувати у клінічній практиці новітні високотехнологічні методи діагностики (ендоскопію, моніторне спостереження, комп'ютерну, позитронно-емісійну та магнітно-резонансну томографію та ін.).

В аспекті змістового наповнення навчальної дисципліна «Лабораторна та функціональна діагностика в практичній медицині і наукових дослідженнях» тісно інтегрується з усіма компонентами освітньо-наукової програми здобувачів наукового ступеня доктор філософії. Під час освітньої підготовки аспірант має оволодіти технологією інформаційного пошуку, комунікацій, презентацій результатів дослідження, написання дисертації тощо. Навчальна дисципліна «Лабораторна та функціональна діагностика в практичній медицині і наукових дослідженнях» базується на знаннях, здобутих на медико-біологічних та клінічних кафедрах та складає основи вивчення науково-доказової практики в Україні та світовий досвід, сприяє формуванню вмінь з використанням бази даних доказової медицини у практичній діяльності лікаря-науковця.

Після закінчення курсу здобувачі повинні знати: основи законодавства та основні директивні документи про охорону здоров'я; питання етіопатогенезу, клінічної, лабораторної та функціональної діагностики основних захворювань внутрішніх органів, враховуючи можливі коморбідні стани та їх ускладнення згідно переліку освітньо-професійної програми; принципи сучасної лабораторної та інструментальної діагностики; медикаментозної та немедикаментозної терапії; питання профілактики та санітарно-просвітницької роботи.

3. МЕТА ТА ЦІЛІ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою вивчення обраної дисципліни є теоретична і практична підготовка здобувачів по оволодінню професійними знаннями тієї медичної дисципліни, з якої ведеться науковий пошук. **Мета (кінцеві цілі)** вивчення діагностики внутрішніх хвороб встановлена на основі ОНП підготовки здобувачів і є основою для побудови змісту навчальної дисципліни.

У процесі досягнення цієї мети реалізуються комунікативні, когнітивні та розвиваючі **цілі**, які полягають у здобутті знань, навичок та вмінь, достатніх для виконання

Сторінка 2 з 8

Силабус навчальної дисципліни «Лабораторна та функціональна діагностика в практичній медицині і наукових дослідженнях» (дисципліна вільного вибору) для здобувачів ступеня доктора філософії спеціальності 222 «Медицина»

Редакція 2023

оригінального наукового дослідження, отримання нових фактів та їхнього впровадження у практичну медицину, а також у вдосконаленні володіння методами діагностики захворювань внутрішніх органів, коморбідної патології, грунтовними знаннями клінічної картини різних патологічних станів із їх типовим та атиповим перебігом, вмінням проводити диференціальну діагностику та обирати раціональний алгоритм одержання корисної інформації для розпізнавання патології, вмінням застосувати теоретичні знання в реальних конкретних ситуаціях на практиці. Пошукачі повинні оцінювати, виявляти та зіставляти соціокультурні особливості підготовки аспірантів за кордоном, досягнення й рівень досліджень великих медичних наукових центрів та виробити мотивацію й можливість набуття освітньо-наукових навичок в міжнародних практично-наукових закладах.

4. КОМПЕТЕНТНОСТІ, РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ТА ПРАКТИЧНІ НАВИЧКИ

Дисципліна «Лабораторна та функціональна діагностика в практичній медицині і наукових дослідженнях» спрямована на оволодіння компетентностями, освоїти програмні результати навчання та практичні навички зазначеними у Робочій програмі з дисципліни, з якою можна ознайомитись за посиланням:

<https://ifnmu.sharepoint.com/KVMtA/SitePages/%D0%94%D0%BE%D0%BC%D0%B0%D1%88%D0%BD%D1%8F%20%D1%81%D1%82%D0%BE%D1%80%D1%96%D0%BD%D0%BA%D0%B0.aspx>

5. ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАННЯ

5.1. Структура навчальної дисципліни

Форма навчання	Курс	Семестр	Всього год / Кредитів ECTS	Кількість годин				Проміж-ний модуль-ний контроль (тиждень)	Підсумковий модульний контроль (тиждень)-		
				Аудиторних							
				Лекції	Практичні	Лабораторні заняття	семінарські заняття				
Очна (денна)	ІІ	3-4	180/6	20	40	-	-	120	38-39	39-40	

5.2. Методи навчання

Методи навчання, які застосовуються науково-педагогічними працівниками кафедри внутрішньої медицини №1 ІФНМУ, включають:

- **активні методи навчання**, що забезпечують особистісно-орієнтований підхід і розвиток критичного мислення у здобувачів (лекційні курси, семінари, симуляційні ігри, тренінги, практичні заняття, конференції, он-лайн навчання тощо).
- **словесний метод**, головними елементами якого є слово, усна розповідь викладача. До нього належать пояснення, інструктаж, розповідь, лекція, бесіда, словесне тлумачення понять, явищ, основних принципів розвитку захворювань, клінічного обстеження пацієнтів, лікування та профілактики нозологій – це дозволяє за короткий час повідомити пошукачам великий обсяг інформації.
- **самостійна робота з джерелами інформації** у наукових бібліотеках, використання електронних ресурсів; навчання у навчально-практичних центрах, наукових лабораторіях при виконанні досліджень. Перевагою цього методу є можливість для здобувача обробляти навчальний матеріал необхідну кількість разів в доступному для нього темпі і в слушний час, навчальні підручники та посібники з авторством кафедральних працівників, а також інші національні підручники успішно виконують навчальну,

Сторінка 3 з 8

Силабус навчальної дисципліни «Лабораторна та функціональна діагностика в практичній медицині і наукових дослідженнях» (дисципліна вільного вибору) для здобувачів ступеня доктора філософії спеціальності 222 «Медицина»

Редакція 2023

- розвивальну, виховну та мотиваційну функції, при використуванні спеціально розроблених, так званих програмованих підручників, ефективно розв'язуються питання контролю, корекції, діагностики знань, умінь та навичок пошукачів;
- *пояснювально-ілюстративний* (інформаційно-рецептивний), який спрямований на повідомлення інформації різними засобами, у тому числі з використанням новітніх технічних засобів навчання;
 - *репродуктивний*, який полягає у відтворенні інформації здобувачем у певній логічній послідовності згідно з етіопатогенетичними концепціями;
 - *проблемний виклад* – моделювання клінічних випадків та пошук їхнього вирішення з позицій знань фундаментальних дисциплін та внутрішньої медицини;
 - *евристичний метод* – метод навчання, за якого певні елементи клінічних випадків відомі заздалегідь, а здобувачі доповнюють, узагальнюють та розв'язують поставлені проблемні питання;
 - *дослідницький* – реалізація завдань, що потребують креативного підходу та інтенсифікації наукового пошуку.
 - *комунікативний метод*, який зорієтований на організацію адекватного процесу реального спілкування в умовах клініки в ході проведення науково-комунікативних заходів: конференцій, семінарів, «круглих столів», тренінгів тощо;
 - *відеометод*, пов'язаний з використанням відеотехнічних видів апаратури, тобто екранних джерел інформації, зокрема, кафедрою частіше використовуються комп'ютери, планшети, мультимедійні установки; використання розроблених кафедрою відеоматеріалів допомагає за короткий час представити велику кількість необхідної інформації, наприклад, розкрити сутність перебігу фізіологічних та патологічних процесів в акушерстві та гінекології, наглядно демонструвати клінічні, неінструментальні та інструментальні методи діагностики цих нозологій, сучасні методи їх лікування, а також допомагає ефективно провести проміжну оцінку та аналіз результатів навчання аспірантів.
 - *сугестивний метод*, застосування якого сприяє усуненню психотравмуючих факторів (скутості, страху, побоювання можливих помилок, замкнутості, некомунікабельності, труднощів у публічному виступі) шляхом процесу спілкування та обговорення клінічних випадків.
 - *метод програмованого навчання*, насамперед, використовується створенні моделей віртуального пацієнта.

5.3. Система оцінювання

Оцінка за дисципліну визначається як сума оцінок поточної навчальної діяльності (у балах) та оцінки іспиту (у балах). Максимальна кількість балів, що присвоюється студентам при засвоєнні модулю (залікового кредиту) – 200, в тому числі за поточну навчальну діяльність – 120 балів (60%), за результатами іспиту – 80 балів (40%). Детальна інформація про систему оцінювання розміщена на електронній сторінці кафедри за покликання:

<https://ifnmu.sharepoint.com/KVMtA/SitePages/%D0%94%D0%BE%D0%BC%D0%B0%D1%88%D0%BD%D1%8F%20%D1%81%D1%82%D0%BE%D1%80%D1%96%D0%BD%D0%BA%D0%B0.aspx>

5.3.1. Оцінювання поточної навчальної діяльності

Поточна успішність оцінюється за багатобальною накопичувальною шкалою. Максимальна кількість балів, яку може набрати здобувач за практичні заняття, вираховується шляхом множення кількості балів (6), на кількість тем (18) і становить **108 балів**. За індивідуальну самостійну роботу (підготовка і доповідь реферату, доповідь на клінічних конференціях, написання тез, статей) при успішному її захисті здобувачу нараховуються максимально **12 балів** до іспиту з дисципліни вільного вибору – «Лабораторна та функціональна діагностика в практичній медицині і наукових дослідженнях».

Таким чином, максимальна кількість балів, яку може набрати здобувач при вивчені дисципліни становить **120 (108 + 12) балів**.

Мінімальна кількість балів, яку може набрати здобувач при вивчені дисципліни є критерієм допуску до іспиту з дисципліни вільного вибору – «Лабораторна та функціональна діагностика в практичній медицині і наукових дослідженнях», вираховується шляхом множення кількості балів (3), на кількість тем у модулі (18) плюс мінімальний бал «б» за виконання індивідуальну самостійної роботи і становить 60 балів.

Бали за індивідуальні завдання (доповідь на клінічних конференціях, написання тез і статей) нараховуються здобувачеві лише при успішному їх виконанні та захисті. Кількість балів, яка нараховується за різні види індивідуальних завдань, залежить від їх об'єму та значимості, але не більше 12 балів.

Оцінка за індивідуальні завдання:

12 – виступ на міжнародній, національній, регіональній науковій конференції, з'їзді, товаристві з усною доповіддю;

11 – виступ на міжнародній, національній, регіональній науковій конференції, з'їзді, товаристві зі стендовою доповіддю;

10 – участь у міжнародній, національній, регіональній науковій конференції, з’їзді, товаристві з публікацією тез;

9 – підготовка мультимедійної презентації (клінічний випадок);

8-6 – підготовка реферату (кількість балів залежить від якості підготовки та уміння відповідати на додаткові запитання) – упродовж року можна підготувати 1 реферат за темами самостійної (позааудиторної) роботи за узгодженням із викладачем.

5.3.2. Підсумковий контроль знань, його форми та оцінювання

Іспит з дисципліни вільного вибору – «Лабораторна та функціональна діагностика в практичній медицині і наукових дослідженнях» здійснюється по завершенню вивчення всіх тем модуля на останньому контролльному занятті з модуля.

Максимальна кількість балів, яку може набрати здобувач при складанні іспиту становить 80. Іспит вважається зарахованим, якщо здобувач набрав не менше 50 балів.

Іспит з даної дисципліни вільного вибору передбачає наступні види перевірки знань:

- 1) тестовий контроль – 40 тестів (1 бал – вірна відповідь; 0 балів – невірна відповідь);
- 2) усна відповідь на 3 запитання (максимальна кількість балів за кожне - 8);
- 3) ситуаційна задача (максимальна кількість балів – 8);
- 4) виконання практичної навички – максимум 8 балів.

Критерії оцінювання усної відповіді і задачі на іспиті:

К-сть балів	Усна відповідь	Ситуаційна задача
8	Здобувач має системні, міцні знання, уміє самостійно аналізувати матеріал	Здобувач має системні, міцні знання, уміє самостійно аналізувати матеріал
7	Здобувач має гнучкі знання, використовує їх у різних ситуаціях	Здобувач має гнучкі знання, використовує їх у різних ситуаціях
6	Здобувач володіє вивченим матеріалом, не повністю вміє систематизувати інформацію	Здобувач володіє вивченим матеріалом, не повністю вміє систематизувати інформацію
5	Знання здобувача є достатніми, відповідь логічна, хоч і має неточності	Знання здобувача є достатніми, відповідь логічна, хоч і має неточності
4	Здобувач відтворює основний матеріал, здатний з помилками дати визначення понять	Здобувач відтворює основний матеріал, здатний з помилками дати визначення понять
3	Здобувач з допомогою викладача відтворює матеріал, може повторити	Здобувач з допомогою викладача відтворює матеріал, може повторити певну дію
2	Здобувач відтворює частину матеріалу, виконує елементарні завдання	Здобувач відтворює частину матеріалу, виконує елементарні завдання
1	Здобувач має нечіткі уявлення про об'єкт вивчення	Здобувач має нечіткі уявлення про об'єкт вивчення
0	Здобувач не відповідає	Здобувач не відповідає

Критерії оцінювання практичних навичок (1 навичка – 8 балів):

8 балів – здобувач впевнено, послідовно, методично правильно, без помилок і неточностей виконує практичний навик у стандартних та нестандартних ситуаціях. Уміє самостійно аналізувати, оцінювати отримані дані і приймати рішення;

7 балів – здобувач послідовно, без помилок, з деякими методичними чи технічними неточностями виконує практичний навик у стандартних ситуаціях, складнощі відчуває у найважчих випадках;

6 балів – знання здобувача з методики виконання навику є достатніми, він (вона) застосовує вивчений матеріал у стандартних ситуаціях, намагається аналізувати, робити висновки, загалом контролює власну діяльність;

5 балів – здобувач виявляє знання й розуміння основних положень методики виконання практичних навиків. Техніка виконання правильна, але недостатньо осмислена. Вміє застосовувати знання при виконанні завдань за зразком;

4 бали – здобувач з допомогою викладача відтворює практичний навик, може повторити за зразком певну операцію, дію;

3 бали – здобувач з допомогою викладача виконує елементарні завдання;

2 бали – здобувач відтворює незначну частину навику, має нечіткі уявлення про об'єкт вивчення;

1 бал – здобувач розрізняє об'єкти вивчення, відтворює елементи навику з допомогою.

0 балів – здобувач не виконує практичного навику.

Максимальна оцінка за даний модуль складає 200 балів (120 балів за поточну навчальну діяльність + 80 балів за іспит).

6. ПОЛІТИКА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Викладання дисципліни «Лабораторна та функціональна діагностика в практичній медицині і наукових дослідженнях» здійснюється відповідно до «Положення про організацію освітнього процесу здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії у Івано-Франківському національному медичному університеті» (<https://www.ifnmu.edu.ua/uk/normatyvni-dokumenty>).

Підставами для відрахування здобувача вищої освіти ступеня доктора філософії є: порушення строків виконання індивідуального навчального плану без поважних причин, передбачених законодавством; власне бажання; переведення до іншого закладу вищої освіти; порушення умов договору (контракту), укладеного між Університетом та особою, яка навчається, або фізичною (юридичною) особою, яка оплачує навчання; порушення вимог Статуту або Правил внутрішнього розпорядку Університету; інші випадки, передбачені законодавством. Ректор Університету відраховує здобувачів вищої освіти за погодженням з Студентським науковим товариством та Товариством молодих вчених Університету.

Здобувач вищої освіти доктора філософії має право на перерву у навчанні у зв'язку з обставинами, які унеможливлюють виконання освітньо-наукової програми (за станом здоров'я, сімейними обставинами тощо), а також у рамках реалізації права на академічну мобільність (Постанова Кабінету Міністрів України від 12.08.2015 р. № 579) на навчання чи стажування в освітніх і наукових установах (у тому числі іноземних держав). Рішення щодо надання в такому випадку академічної відпустки приймає Вчена рада Університету.

Перезарахування дисциплін (кредитів, результатів навчання) після стажування в рамках академічної мобільності відбувається у порядку, встановленому Постановою Кабінету Міністрів України від 12.08.2015 р. № 579 та Вченими радами закладів освіти.

Атестація здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії здійснюється кафедрою, за якою закріплений здобувач.

Здобувач повинен уникати будь-яких порушень академічної добросесності. Здобувач повинен самостійно виконувати навчальні завдання, завдання поточного та підсумкового контролю навчання; посилятися на джерела інформації у разі використання ідей, тверджень, відомостей; дотримуватися норм законодавства про авторське право; надавати достовірну інформацію про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності. Недопустимими є запізнення на практичні заняття, лекції та пропуски без поважних причин; користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час опитування чи виконання письмових завдань (якщо це не передбачено умовами завдання). Мобільні пристрой дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування. Заохочується активність, ініціативність, творчий підхід.

7. ПЕРЕЛІК НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

7.1. ОСНОВНА:

1. Актуальні питання внутрішніх хвороб у практиці сімейного лікаря: навч. посіб. для лікарів-інтернів і лікарів-слухачів закладів (факультетів) післядипломної освіти / за ред. Ю. В. Вороненка. – К.: Видавець Заславський О. Ю., 2018. – 602 с.
2. Внутрішні хвороби. Підручник, заснований на принципах доказової медицини 2018/19. Свінціцький А.С., Гаєвські П. Практична Медицина. – 2018-19. – 375 с.
3. Внутрішні хвороби: у 2 частинах. Частина 1. Розділи 1-8: підручник / Л.В. Глушко, С.В. Федоров, І.М. Скрипник та ін. // 2019. – 680 с.
4. Внутрішні хвороби: у 2 частинах. Частина 2. Розділи 9-24: підручник // Л.В. Глушко, С.В. Федоров, І.М. Скрипник [та ін.]; За ред. професора Глушка Л.В. – К.: ВСВ Медицина, 2019. – 584 с.
5. Внутрішня медицина: ревматологія: навчальний посібник / В.Є. Кондратюк, М.Б. Джус. - К.: ВСВ «Медицина», 2017. - 272 с.
6. Євтушенко М. Ю., Хижняк М. М. Методологія та організація наукових досліджень. Навчальний посібник. – Центр навчальної літератури. – 2019. – 350с.
7. Клінічна оцінка, діагностичне й прогностичне значення результатів лабораторних досліджень. Частина 2. Ревматологія. / Медичні аналізи. Катеренчук І. П. // 2018. – 176 с.
8. Колесников А. Основи наукових досліджень. Навчальний посібник. - Центр навчальної літератури. – 2019. – 144 с.
9. Методологія наукових досліджень: підручник / О. Г. Данильян, О. П. Дзьобань. – Харків: Право, 2019. – 368 с.

Сторінка 6 з 8

Силабус навчальної дисципліни «Лабораторна та функціональна діагностика в практичній медицині і наукових дослідженнях» (дисципліна вільного вибору) для здобувачів ступеня доктора філософії спеціальності 222 «Медицина»

Редакція 2023

10. Мостовий ЮМ. Сучасні класифікації та стандарти лікування захворювань внутрішніх органів. Невідкладні стани в терапії. Київ: Центр ДЗК; 2016. 478с.
11. Національний підручник для лікарів-інтернів: Внутрішні хвороби: Частина 1. Розділи 1-8 / – Київ: Видавництво Медицина, 2019. – 680 с. / Глушко Л.В., Федоров С.В., Скрипник І.М., Островський М.М. та ін
12. Фармакотерапія з фармакокінетикою / за ред. Кіреєва І.В // Видавництво: Харків. – 2019. –384 с.
13. Фещенко ЮІ, Чайковський ЮБ, Островський ММ та ін. Хронічне обструктивне захворювання легень. Нові відтінки проблеми. Київ-Івано-Франківськ; 2016.400 с.
14. Харченко НВ, Бабак ОЯ, редактор. Гастроентерологія: підручник у 2-х томах. Кіровоград: Поліум; 2016. Том 1. 488 с.

7.2. ДОДАТКОВА

1. Алгоритми в практиці гастроентеролога / За редакцією О.Я.Бабака. – Київ: ТОВ «Бібліотека «Здоров'я України», 2015. – 162 с.
2. Алгоритми діагностично-лікувальних навичок та вмінь із внутрішніх хвороб для лікаря загальної (сімейної) практики: захворювання дихальної, імунної та серцевосудинної систем: навч. посібн. кн.1 /В. І. Кривенко, С. П. Пахомова, О. П. Федорова [та ін.]. – 4-те вид., перероб. та доповнене. – К.: Видавничий дім Медкнига, 2019. – 360 с.
3. Алгоритми діагностично-лікувальних навичок та вмінь із внутрішніх хвороб для лікаря загальної (сімейної) практики: захворювання шлунково-кишкового тракту, нирок та сечовидільних шляхів: навч. посібн. кн.2 /В. І. Кривенко, С. П. Пахомова, О. П. Федорова [та ін.]. – 4-те вид., перероб. та доповнене. – К.: Видавничий дім Медкнига, 2019. – 192 с.
4. Адаптована клінічна настанова, заснована на доказах «Негоспітальна пневмонія у дорослих осіб: етіологія, патогенез, класифікація, діагностика, антимікробна терапія та профілактика», Київ, 2019.
5. Внутрішня медицина: Терапія: Підручник для мед. ВНЗ І-ІІІ рів. акред. – 4-те вид., випр. Допущено МОЗ / Середюк Н.М., Вакалюк І.П. – К., 2013. – 668с.
6. Губерграц Н.Б., Харченко Н.В. Хронічні гепатити та цирози печінки: навч. посібник. за ред. проф. Н.Б. Губерграц, Н.В.Харченко.- Кіровоград: Поліум. - 2015. – 343 с.
7. Ендокринологія:підручник для студентів вищих мед. навч. Закладів / [П. М. Боднар, Ю. І. Комисаренко, Г. П. Михальчишин, Н. В. Скрипник і ін.]; за ред. Ю. І. Комисаренко, Г. П. Михальчишин, – 5-те вид, оновл. Та доповн. - Вінниця: Нова Книга, 2020. – 536 С.
8. Клінічна настанова НАМН України, МОЗ України «Хронічне обструктивне захворювання легень» - 2020 рік.
9. Методи дослідження функціонального стану печінки та біліарної системи: навч. пос. для підготовки студентів ВНЗ / Д. О. Мельничук [та ін.]. – К.: НУБіП України, 2015. – 414 с.
10. Передерій В.Г., Ткач С.М. Основи внутрішньої медицини. Том 1. Підручник. - К., 2009. – 784 с. (українською або російською мовою).
11. Передерій В.Г., Ткач С.М. Основи внутрішньої медицини. Том 2. Підручник.-К., 2009. – 976 с. (українською або російською мовою).
12. Передерій В.Г., Ткач С.М. Основи внутрішньої медицини. Том 3. Підручник.-К., 2010. – 1304 с. (українською або російською мовою).
13. Передерій ВГ, Ткач ВС. Практична гастроентерологія: сучасна тактика й алгоритми ведення хворих з основними гастроентерологічними захворюваннями і синдромами. Вінниця: Нова Книга; 2012. 736 с.
14. Серцево-судинні захворювання. Класифікація, стандарти діагностики та лікування. За ред. В. М. Коваленка [та ін.]. - 3-те вид., переробл. і допов. - Київ : Моріон, 2018. - 223 с.
15. Стандарти ведення пацієнтів із захворюваннями органів дихання / Ждан В.М., Бабаніна М.Ю. та ін.. // 2018. – 252 с.
16. Хронічне обструктивне захворювання легень: етіологія, патогенез, класифікація, діагностика, терапія (проект національної угоди) / Ю. І. Фещенко, Л. О. Яшина, О. Я. Дзюблик [та ін.] // Український пульмонологічний журнал. – 2013. – № 3. – Додаток. – С. 7–12.

7.3. ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Офіційний сайт Івано-Франківського національного медичного університету: <https://ifnmu.edu.ua/uk/>
2. Електронні інформаційні ресурси вузівської бібліотеки:

Електронний каталог бібліотеки:

<https://ifnmu.edu.ua/uk/biblioteka-holovna>

- Інформаційно-довідникові джерела: енциклопедії, довідники, словники.

- Навчальні електронні видання і ресурси: посібники, що містять систематизований матеріал в рамках програми навчальної дисципліни.

3. Інформаційні ресурси в мережі Інтернет:

<https://goldcopd.org/gold-reports/>

Сторінка 7 з 8

Силабус навчальної дисципліни «Лабораторна та функціональна діагностика в практичній медицині і наукових дослідженнях» (дисципліна вільного вибору) для здобувачів ступеня доктора філософії спеціальності 222 «Медицина»

Редакція 2023

<https://ginasthma.org/gina-reports/>
<https://www.escardio.org/Guidelines/Clinical-Practice-Guidelines/Arterial-Hypertension-Management-of>
<https://www.worldgastroenterology.org/education-and-training>
https://www.eular.org/recommendations_home.cfm
<https://radiopaedia.org/>
<https://www.thelancet.com/>
<https://www.nature.com/>
<https://moz.gov.ua/>
<https://www.dec.gov.ua/mtd/home/>
http://health-ua.com/newspaper/med_gaz_zu
<https://compendium.com.ua/uk/>
<https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/>

Розробник силабуса, к.мед.н., асистент
кафедри внутрішньої медицини №1,
клінічної імунології та алергології
імені академіка Нейка Є.М.

Завідувачка кафедрою внутрішньої медицини №1,
клінічної імунології та алергології
імені академіка Нейка Є.М., д.мед.н., професор

Тетяна САЛИЖИН

Наталія ЧЕРНІОК

Сторінка **8 з 8**

Силабус навчальної дисципліни «Лабораторна та функціональна діагностика в практичній медицині і наукових дослідженнях» (дисципліна вільного вибору) для здобувачів ступеня доктора філософії спеціальності 222 «Медицина»
Редакція 2023